

Sygn. akt OS 4/2018

POSTANOWIENIE

Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie
z dnia (...) r.

w składzie:

Przewodniczący: r.pr. Urszula Nieborak
Sędziowie r.pr. Jarosław Edeński - sprawozdawca
r.pr. Artur Warych
Protokolant: aplikant radcowski Dorota Świderek

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w dniu (...) r. sprawy ze skargi nadinspektora dr (...) Komendanta (...) (...) na postępowanie radcy prawnego (...) na skutek odwołania wniesionego w dniu (...) r. od postanowienia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie z dnia (...) r. sygn. akt RD-(...) o odmowie wszczęcia dochodzenia

postanawia:

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. oraz w zw. z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1870 ze zm.)

- I. utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego o odmowie wszczęcia dochodzenia.;
- II. koszty postępowania dyscyplinarnego pokrywa Okręgowa Izba Radców Prawnych w Lublinie.

Przewodniczący: Członkowie:
Urszula Nieborak Jarosław Edeński Artur Warych

UZASADNIENIE

W dniu (...)r. do Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie wpłynęło pismo Komendanta (...) Policji z wnioskiem o zbadanie, czy pani (...), zatrudniona na stanowisku radcy prawnego w Biurze Kadr, Szkolenia i Obsługi Prawnej (...), dopuściła się postępowania sprzecznego z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu, bądź naruszyła swoje obowiązki zawodowe, polegające na niegodnym zachowaniu się wobec Rzecznika

Dyscyplinarnego Dla Członków Korpusu Służby Cywilnej (...).

Do w/w pisma załączona została notatka służbowa z dnia (...) r. sporządzona przez Rzecznika Dyscyplinarnego Dla Członków Korpusu Służby Cywilnej (...) dotycząca groźby skierowanej wobec rzecznika dyscyplinarnego przez Panią (...) opisująca zachowanie Pani (...) w stosunku do Rzecznika Dyscyplinarnego.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie postanowieniem z dnia (...) r. odmówił wszczęcia dochodzenia w sprawie z uwagi na brak znamion przewinienia dyscyplinarnego.

W dniu (...) r. do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie wpłynęło odwołanie od wyżej wymienionego postanowienia złożone przez Rzecznika Dyscyplinarnego Dla Członków Korpusu Służby Cywilnej Komendy (...). Odwołanie zawiera zarzuty naruszenia przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego art. 64 ust. 1 Ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 11 ust. 1 tej ustawy oraz art. 38 ust. 1, 2 i 5 oraz art. 48 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego ustanowionego w załączniku do uchwały nr 3/2014 r. Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego poprzez uznanie, iż zachowanie radcy prawnego (...) w dniu (...) r. nie zawiera znamion przewinienia dyscyplinarnego oraz art. 67¹ Ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, poprzez odstąpienie od prowadzenia postępowania z urzędu oraz zaniechanie sprawdzenia faktów zawartych w notatce z dnia (...) r. l.dz. (...) oraz odstąpienie od dokonania ustaleń faktycznych istotnych dla oceny zachowania (...) w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie z zasadami etyki oraz godnością zawodu, co doprowadziło do nieuzasadnionej odmowy wszczęcia dochodzenia i uznania, iż zachowanie ww. nie zawierało znamion przewinienia dyscyplinarnego.

W odwołaniu zawarty jest również wniosek o uchylenie w całości zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Rzecznikowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie zważył co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie. Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie, że w przedmiotowej sprawie radca prawny (...) dopuściła się przewinienia dyscyplinarnego. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przyjął i podzielił w całości ustalenia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego poczynione w toku przeprowadzonego

postępowania, co skutkowało odmową wszczęcia dochodzenia w niniejszej sprawie.

W odwołaniu zawarty jest zarzut naruszenia zapisów art. 38 ust. 1, 2 i 5 Załącznika do Uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. Kodeks Etyki Radcy Prawnego (dalej: Kodeks Etyki). Zgodnie z zawartymi w wyżej wymienionym przepisie postanowieniami:

- radca prawny, korzystając przy wykonywaniu zawodu z wolności słowa i pisma, nie może przekraczać granic określonych przepisami prawa i rzeczą potrzebą (ust. 1),
- radca prawny nie może w swych zawodowych wystąpieniach grozić postępowaniem karnym lub dyscyplinarnym (ust. 2),
- radca prawny powinien w swoich wystąpieniach zachować umiar i takt (ust. 5).

Dla skutecznego przypisania radcy prawnemu popełnienia czynu stypizowanego w powołanym wyżej ust. 2 powołanego przepisu konieczne jest zatem ustalenie kumulatywnego wystąpienia w ramach danego działania obydwu powyższych przesłanek tj. występowania w ramach wykonywania zawodu radcy prawnego (wystąpienia zawodowe) oraz użycia groźby w stosunku do odbiorcy danego przekazu zainicjowania postępowania karnego lub dyscyplinarnego.

W ocenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w niniejszej sprawie nie wystąpiła pierwsza z wymienionych przesłanek. Należy zwrócić uwagę na sformułowanie zawarte w cytowanym wyżej przepisie odnoszące się do ograniczeń nakładanych na radców prawnych, które obowiązują w „zawodowych wystąpieniach”. Wbrew zarzutom i wywodom odwołania radca prawny (...) w dniu (...) r. nie występowała jako radca prawny, lecz – co bezspornie wynika zarówno z treści skargi, dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy jak i uzasadnienia odwołania – stała się przed Rzecznikiem Dyscyplinarnym dla Członków Korpusu Służby Cywilnej Komendy (...) w związku z prowadzonym wobec niej postępowaniem dyscyplinarnym. Podejmowanych w ramach tego postępowania wystąpień i zachowań nie można zatem ocenić jako wystąpienia zawodowego radcy prawnego pozostającego w stosunku pracy z Komendą (...), gdyż w tym czasie Pani (...) występowała w innym charakterze i jej wystąpienie nie miało charakteru zawodowego wystąpienia.

Dodatkowo wyjaśnić należy, że ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1870) określa na czym polega wykonywanie zawodu radcy prawnego. Zgodnie z art. 2 tej ustawy pomoc prawna świadczona przez radcę prawnego ma na celu ochronę prawną interesów podmiotów, na których rzecz jest wykonywana. Natomiast w myśl art. 6 świadczenie pomocy prawnej przez radcę prawnego polega w szczególności na udzielaniu porad i konsultacji prawnych, sporządzaniu opinii prawnych, opracowywaniu

projektów aktów prawnych oraz występowaniu przed urzędami i sądami w charakterze pełnomocnika lub obrońcy. Z całą pewnością można stwierdzić, że Pani (...) stawiając się na wezwanie Rzecznika w sprawie dyscyplinarnej nie świadczyła pomocy prawnej.

Zdaniem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie istotna dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie jest również ocena użytych przez radcę prawnego (...) sformułowań w postępowaniu prowadzonym przed Rzecznikiem Dyscyplinarnym dla Członków Korpusu Służby Cywilnej Komendy (...) w kontekście zarzutów zawartych w odwołaniu. W tym kontekście kwestią kluczową jest odróżnienie groźby, którą penalizuje w świetle art. 38 ust. 2 Kodeksu Etyki dane działanie od informacji, która jako swego rodzaju komunikat informuje adresata o ewentualnych konsekwencjach i działaniach, które informujący zamierza podjąć na podstawie obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa. Poza wszelkimi wątpliwościami jest, że instytucji groźby nie sposób przedstawić w ramach jednego skonkretyzowanego rodzaju zachowania czy zachowań posiadających stałe stypizowane elementy. Z tego też powodu możliwości wystąpienia tejże w różnych postaciach zjawiskowych jest wiele, w zależności oczywiście od kontekstu i sytuacji. „Groźba”, o której mowa w art. 38 ust. 2 Kodeksu Etyki nie musi, rzecz jasna, wypełniać ustawowych znamion występku stypizowanego w art. 190 § 1 Kodeksu karnego. Kodeks Etyki nie odwołuje się do pojęcia groźby bezprawnej w rozumieniu art. 115 § 12 Kodeksu karnego, co przemawia za poglądem, że pojęcie to ma na gruncie przepisów deontologicznych obowiązujących radców prawnych znaczenie autonomiczne, zbliżone bardziej do zakazu uprawiania szantażu procesowego (tak: w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego - Izba Karna z dnia 3 października 2007 r. SDI 23/2007 LEX nr 568825).

Zgodnie z komentarzem zawartym w wydawnictwie „Kodeks Etyki Radcy Prawnego Komentarz” pod red. Dr Tomasza Schefflera Wydawnictwo C.H. Beck Warszawa 2016 r. „...Jako groźba będzie także traktowana wypowiedź zawierająca informację o zamiarze skierowania w przyszłości zawiadomienia do organów ścigania o zdarzeniach, które miały miejsce w przeszłości. W takim bowiem przypadku czas upływający pomiędzy informacją o zamiarze złożenia zawiadomienia a momentem jego przyszłego złożenia może być poczytany przez adresata pisma (wypowiedzi) za termin do spełnienia niewypowiedzianego, ale dorozumianego przez niego swoistego warunku rozwiązującego. Dopuszczalne będzie jednak informowanie o zamiarze powiadomienia organów ścigania, jeżeli informacja taka jest przekazywana w chwili zdarzenia, którego będzie dotyczyć...”. Z opisu zawartego w znajdującej się w aktach sprawy notatce służbowej wynika, że powyższy komentarz można

zastosować do sytuacji, która miała miejsce podczas rozprawy w sprawie dyscyplinarnej, która odbyła się (...) r., gdyż radca prawny (...) poinformowała o zamiarze złożenia zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa jeszcze w trakcie trwania rozprawy.

Podsumowując, w ocenie Sądu nie doszło do kumulatywnego wystąpienia przesłanek określonych w art. 38 ust. 2 Kodeksu Etyki.

Zdaniem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie nie zostały także naruszone zapisy art. 38 ust. 1 i 5 Kodeksu Etyki. W tym przypadku również w celu skutecznego zarzucenia radcy prawnemu naruszenia wymienionych przepisów powinno zostać dowiedzione kumulatywne spełnienie przesłanek. Jedną z przesłanek jest występowanie w charakterze radcy prawnego wykonującego swój zawód. Drugą zaś naruszenie nakazów odnoszących się do zachowań radcy prawnego. Jak zostało wyżej wywiedzione Pani (...) nie występowała w sprawie dyscyplinarnej jako radca prawny. Zdaniem Sądu, nie przekroczyła także w swoim wystąpieniu granic określonych przepisami prawa i rzeczową potrzebą. W odwołaniu nie zostało wskazane jakie zachowanie można by uznać za sprzeczne z nakazem zachowania umiaru i taktu. Zatem żadne, z określonych kumulatywnie przesłanek określonych w przepisach art. 38 ust. 1 i 5 Kodeksu Etyki nie zostały naruszone.

W odwołaniu zawarty jest również zarzut odstąpienia od prowadzenia postępowania z urzędu oraz zaniechania sprawdzenia faktów zawartych w notatce z (...) l. dz. (...) oraz odstąpienie od dokonania ustaleń faktycznych istotnych dla oceny zachowania (...) w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie z zasadami etyki oraz godnością zawodu, co doprowadziło do nieuzasadnionej odmowy wszczęcia dochodzenia i uznania, iż zachowanie ww. nie zawierało znamion przewinienia dyscyplinarnego. W ocenie Sądu Dyscyplinarnego nie zachodziła w niniejszej sprawie potrzeba prowadzenia czynności zmierzających do wyjaśniania stanu faktycznego. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego nie poddawał w wątpliwość prawdziwości opisanych w notatce służbowej faktów. Nie było też wątpliwości, które powinny zostać wyjaśnione. Podejmowanie tego rodzaju działań w świetle oceny zgromadzonego w sprawie materiału powodowałyby niepotrzebne przedłużanie sprawy.

Z powyższych powodów Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie stwierdza, że zarzuty podniesione w skardze a następnie w odwołaniu nie zostały potwierdzone i z tych względów orzekł jak w sentencji.

Pouczenie

Zgodnie z art. 426 § 1 Kodeksu postępowania karnego w związku z art. 74¹ Ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1870, z późn. zm.) postanowienie jest prawomocne i od niniejszego postanowienia nie służy prawo wniesienia odwołania do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego.

Przewodniczący:
Urszula Nieborak

Członkowie:
Jarosław Edeński

Artur Warych